

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen
 - Principiële goedkeuring

De Vlaamse Regering geeft met dit besluit uitvoering aan het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 voor wat betreft de vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen.

Dit besluit vervangt het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen, dat uitgevaardigd was op basis van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 en voert hierbij een aantal noodzakelijke aanpassingen in de procedure door, gelet op de opgedane ervaringen met de toepassing van het besluit van 2011 en de vastgestelde knelpunten in de attesteringsprocedure.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: gezondheids- en woonzorg.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/530 van 15 december 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 werden de thuiszorg en de ouderenzorg samengebracht in één overkoepelend begrip 'woonzorg', met als doelstellingen zorg op maat te bieden, een kwaliteitsvol zorgcontinuüm te creëren, en de samenwerking tussen thuiszorg, thuiszorgondersteunende zorg en residentiële zorg te vergemakkelijken en aan te moedigen. De ambitie was om de kwaliteit van wonen en zorg te verhogen door passend in te spelen op de individuele fysieke en psychische noden van de zorgvrager, met voldoende aandacht voor sociale inclusie en het welbehagen van de zorgbehoevende persoon.

Dit decreet werd o.a. uitgevoerd door vier uitvoeringsbesluiten:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van de regels voor het verlenen van de voorafgaande vergunning voor sommige woonzorgvoorzieningen;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen.

De bevoegdheidsoverdrachten die gepaard gaan met de zesde staatshervorming, de demografische evoluties, de veranderende samenleving en een voortschrijdend inzicht gevoed door wetenschap, ervaringen en praktijk, zetten aan tot een bijsturing in het denken en handelen van de Vlaamse woonzorgvoorzieningen. Na 10 jaar was het Woonzorgdecreet dan ook aan een actualisering toe. Deze actualisering kreeg vorm in het decreet betreffende de woonzorg, goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 6 februari 2019 en afgekondigd door de Vlaamse Regering op 15 februari 2019.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers met zijn bijlagen, werd ondertussen met ingang van 1 januari 2020 vervangen door het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van de regels voor het verlenen van de voorafgaande vergunning voor sommige woonzorgvoorzieningen werd ondertussen met ingang van 1 januari 2022 vervangen door het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vastlegging van de procedure voor het verlenen van voorafgaande vergunningen en planningsvergunningen voor lokale dienstencentra, centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, centra voor dagverzorging, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf of

woonzorgcentra, en tot bepaling van de elementen van de globale zorgstrategische visie voor deze voorafgaande vergunningen.

Een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering (OBVR) dat uitvoering geeft aan het Woonzorgdecreet voor wat betreft de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, en dat het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers zal vervangen is in voorbereiding voor agendering voor principiële goedkeuring op de Vlaamse Regering..

Het voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering (OBVR) geeft uitvoering aan het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 voor wat betreft de vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen, en zal het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen, vervangen.

Op inhoudelijk vlak worden in de attesteringsprocedure een beperkt aantal aanpassingen doorgevoerd gelet op de opgedane ervaringen zowel in het werkveld als binnen de administratie met de toepassing van het besluit van 9 december 2011 en de hierbij vastgestelde knelpunten in de attesteringsprocedure. De voorstellen tot aanpassing werden afgelopen periode in de schoot van de Technische Commissie Brandveiligheid in de voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin grondig doorgesproken met de vertegenwoordigers van de brandpreventiezones en de sector. De voorliggende aanpassingen vormen dan ook de consensus van deze besprekingen.

Gezien daarnaast zeer veel bepalingen woordelijk of mits beperkte terminologische aanpassingen overgenomen uit het vorige besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 wordt in de toelichting bij de artikelen hoofdzakelijk aangegeven wat gewijzigd is ten opzichte van dit vorige besluit van de Vlaamse Regering.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 en 2 omvatten de definities die van toepassing zijn op dit besluit en een algemene bepaling inzake de lokale dienstencentra.

Artikel 3 verwijst naar de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan een voorziening moet voldoen en die vervat zitten in de bijlage 1 (woonzorgcentra, centra voor kortverblijf, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor herstelverblijf en lokale dienstencentra) en bijlage 2 (groepen van assistentiewoningen) bij het ontwerpbesluit. De normen zoals die vervat zitten in de bijlagen 1 en 2 werden ongewijzigd overgenomen uit de bijlagen 1 en 1/1 bij het besluit van 9 december 2011.

Artikels 4, 5 en 6 regelen de attestering, de geldigheidsduur van de attesten, en het verval van het attest A of B bij het uitvoeren aan of in de voorziening van ingrijpende verbouwings- of uitbreidingswerken die de veiligheid rechtstreeks of onrechtstreeks beïnvloeden.

Enkel met betrekking tot de geldigheidsduur van het attest B (artikel 5) werden er wijzigingen doorgevoerd:

- Een attest B kan nog steeds meermaals verlengd worden;
- De maximale geldigheidsduur van een verlengd attest B wordt evenwel beperkt tot 3 jaar. Uit de ervaringen van de afgelopen jaren blijkt dat bij verlenging van een attest B de gehanteerde

geldigheidsduur doorgaans één jaar bedraagt (de minimale duur vermeld in de regelgeving). Slechts in een beperkt aantal gevallen bedraagt deze 2 jaar of meer;

- De beperking van de maximale duur van de opeenvolgende attesten B tot 9 jaar zoals vervat in het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 wordt geschrapt. Uit de ervaringen van de afgelopen jaren blijkt dat bij verlenging van een attest B de maximale duur van 9 jaar van de opeenvolgende attesten B voor bepaalde individuele voorzieningen een knelpunt vormt.

Het betreft hier vaak voorzieningen waarvoor de noodzakelijke aanpassingswerken aan de brandveiligheid binnen deze periode niet of niet volledig kunnen worden gerealiseerd, doorgaans om externe redenen (aanpassingswerken brandveiligheid gekoppeld aan grondige renovatiewerken van de bestaande infrastructuur, gefaseerde bouwwerken, vertraging bij het afleveren van de noodzakelijke vergunningen, vertragingen bij de uitvoering van de werken door leveringsproblemen,...) maar waar de veiligheid van de bewoners/gebruikers, personeelsleden en bezoekers niet in het gedrang komt. In samenspraak met de brandpreventiezones werd overeengekomen om deze beperking te schrappen maar meer in te zetten op de opvolging van de uitvoering van het stappenplan tot remediëring van de vastgestelde tekorten op de brandveiligheidsnormen (zie verder).

Artikel 7 tot en met 11 regelen de attesteringsprocedure.

De belangrijkste wijzigingen hierin zijn de volgende:

- **Artikel 9, §2.**, omschrijft de elementen die in het uitgewerkte stappenplan moeten zijn opgenomen. De administratie stelt hiervoor tevens een model ter beschikking. Momenteel werken een aantal hulpverleningszones reeds met een eigen model van stappenplan. Door in het besluit de inhoud van het uitgewerkte stappenplan te verduidelijken en een model van stappenplan door de overheid ter beschikking te stellen, wordt deze werkwijze op een uniforme wijze over gans Vlaanderen juridisch verankerd;
- **Artikel 9, §6.** bevat een nieuwe stap in de procedure. Als uit het brandpreventieverslag blijkt dat de voorzieningen niet volledig aan de brandveiligheidsnormen voldoen, en als het ingediende stappenplan onvoldoende garanties bevat om op termijn aan de brandveiligheidsnormen te voldoen, kan het attest B, dat bij de aanvang is uitgereikt, niet verlengd worden. In dat geval deelt de burgemeester binnen zestig dagen na de dag waarop hij het voormelde stappenplan heeft ontvangen de voormelde informatie mee aan de beheersinstantie en aan de administratie, en bezorgt de burgemeester het voormelde brandpreventieverslag aan de beheersinstantie en de administratie. De beheersinstantie kan dan binnen dertig dagen na de dag waarop ze de mededeling en het brandpreventieverslag heeft ontvangen, eenmalig een herwerkt stappenplan tot remediëring van de vastgestelde tekorten aan de burgemeester bezorgen. Dit biedt de beheersinstantie de mogelijkheid om het stappenplan vooralsnog aan te passen afgestemd op een finale wegwerking van de tekorten, hetzij via remediëring hetzij via het aanvragen van een afwijking;
- **Artikel 11** omvat de procedure voor het afleveren van een nieuw attest na een eerste verlenging van een attest B. Deze procedure ontbrak in het besluit van 9 december 2011 en het gebrek ervan leidde vaak tot onduidelijkheid inzake de hiervoor te volgen procedure. Inhoudelijk is deze procedure geënt op de attesteringsprocedure die reeds vervat zit in voorgaande artikels.

Artikel 12 herneemt de mogelijkheid tot het aanvragen en bekomen van een afwijking op de brandveiligheidsnormen, zoals die reeds vervat zat in artikel 11 van het besluit van de Vlaamse regering van 9 december 2011..

Artikel 13. bevat een wijzigingsbepaling met betrekking tot artikel 19, 5°, c), 1), van bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers waarin naar het besluit van de Vlaamse regering van 9 december 2011 wordt verwezen.

Artikel 14, 15 en 16 bevatten een aantal slotbepalingen:

- **Artikel 14** heft het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen op;
- **Artikel 15** bepaalt dat alle attesten A, B en verlengde attesten B die een burgemeester vóór 1 januari 2025 op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen, zoals van kracht op 31 maart 2024, heeft uitgereikt, geldig blijven tot de geldigheidsdatum, zoals die door de administratie is geregistreerd en aan de beheersinstantie is gecommuniceerd. Gelet op de ingangsdatum van het voorliggende besluit en de doorlooptijd voor het bekomen van een attest is het immers noodzakelijk dat er voor op dat ogenblik lopende aanvragen een toereikende overgangsperiode wordt voorzien;
- **Artikel 16** bepaalt dat de aanvragen tot afwijking van de brandveiligheidsnormen die vóór 1 april 2024 ingediend zijn, verder afgehandeld worden conform de regels die hiervoor vóór de voormelde datum van toepassing waren.

Artikel 17 legt de inwerkingtreding van het besluit vast op 1 april 2024.

Artikel 18 belast de Vlaamse minister, bevoegd voor de gezondheids- en woonzorg, met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

C. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorgestelde wijzigingen hebben enkel betrekking op de te doorlopen procedure en niet op de uitgevaardigde technische normen. Hierdoor is er geen impact op de bouwkost voor de betrokken woonzorgvoorzieningen en bij uitbreiding op de VIPA-subsidies voor die woonzorgvoorzieningen (centra voor dagverzorging en lokale dienstencentra) die voor de realisatie ervan momenteel nog beroep doen op VIPA-subsidies.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 26 januari 2024. In dit advies wordt gesteld dat met toepassing van artikel 31 §2, 2° van het BVR VCO voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist is

D. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor bestuurszaken, is niet vereist.

E. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het gebied van personeelsinzet, noch op de werkingsuitgaven, noch op de investeringen en schulden, noch op de ontvangsten.

Er is dus geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

F. EUROPESE DIMENSIE

In toepassing van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften moet een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering met een technisch voorschrift na principiële goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering aan de Europese Commissie meegedeeld worden.

Luidens artikel 9, lid 1, van de Richtlijn moeten de lidstaten de goedkeuring uitstellen van een ontwerp voor een technisch voorschrift voor de duur van drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de bedoelde mededeling ontvangt.

Deze bepaling is van toepassing op de technische voorschriften vervat in de bijlage 1 en 2 bij het voorliggend besluit, die de technische voorschriften zoals vervat in de bijlage 1 en 1/1 bij het besluit van 9 december 2011 ongewijzigd overnemen.

Het ontwerp van de bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 werd op 19 juli 2010 via Belnotif aan de Commissie voorgelegd. In de standstill periode werden twee opmerkingen van lidstaten ontvangen. De opmerkingen werden beantwoord en de nodige aanpassingen werden in de technische bijlage van het besluit verwerkt. Belnotif bevestigde dat de standstill periode afliep op 21 oktober 2010 en dat de tekst definitief mocht worden goedgekeurd en gepubliceerd.

Wat de bijlage 1/1 die bij besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 werd toegevoegd aan het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 betreft, zijn sommige van de ontworpen brandveiligheidsnormen onmiskenbaar te beschouwen als technische voorschriften in de zin van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 'betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij'. Er werd in 2018 voldaan aan de verplichting om het ontwerp mee te delen aan de Europese Commissie overeenkomstig artikel 5, lid 1, van die richtlijn, en aan de wachtermijn van drie maanden, bedoeld in artikel 6, lid 1. Na aanmelding op 25 maart 2018 liep de stand still periode af op 15 juni 2018. Er werd geen enkele opmerking overgemaakt door de Commissie, noch door de lidstaten. Belnotif meldde op 18 juni 2018 dat wat de informatieprocedure betreft, de tekst kon goedgekeurd en gepubliceerd worden. De kennisgevingsprocedure wordt afgesloten wanneer de definitieve tekst aan de Commissie bekend gemaakt wordt zoals deze in het Belgisch Staatsblad is verschenen.

Gezien de technische voorschriften vervat in de bijlage 1 en 2 bij het voorliggend besluit ongewijzigd werden overgenomen uit de bijlage 1 en 1/1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 en voor deze technische voorschriften respectievelijk in 2010 en 2018 de vereiste procedure werd doorlopen, kan gesteld worden dat voldaan is aan de formaliteiten die voorgeschreven zijn bij Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad 'betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij'.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit wordt niet voorgelegd aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gegeven dat het geen strategisch belang heeft.

Over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen, zal het advies van de Raad van State ingewonnen worden binnen een termijn van dertig dagen.

Na verwerking van het advies van de Raad van State zal het ontwerp van besluit geagendeerd worden voor definitieve goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging, centra voor dagopvang, centra voor kortverblijf, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS